

รายงานผลการถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบ
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)
อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
ข้อมูล ณ วันที่ ๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลเกษตรกรต้นแบบ

๑. ชื่อ-สกุล นายอนุสรณ์ จันทวงศ์

๓. ที่อยู่ปัจจุบันที่ติดต่อได้ เลขที่ ๑๑๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่านางงาม อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
โทรศัพท์ ๐๙-๗๑๑-๙๙๓๓ Facebook : <https://www.facebook.com/SORNP!CHAYAgarden>
Line :

เกิด พ.ศ. ๒๕๒๙ ปัจจุบันอายุ ๓๕ ปี

๔. สถานภาพ ☒ โสด ☐ สมรส ☐ หย่าร้าง

๕. การศึกษา

๕.๑ ระดับประถมศึกษา สถาบันการศึกษา โรงเรียนอนุบาลโรจนวิทย์ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

๕.๒ ระดับมัธยมศึกษา สถาบันการศึกษา โรงเรียนพิษณุโลกพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก

๕.๓ ระดับปริญญาตรี สถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกสงคราม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก
คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม สาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

๖. อาชีพปัจจุบัน

☒ ๖.๑ ประกอบอาชีพการเกษตรเพียงอย่างเดียว

☐ ๖.๒ ประกอบอาชีพการเกษตร และประกอบอาชีพอย่างอื่นนอกเหนือจากเกษตร

ระบุ.....

๗. รายได้จากการประกอบอาชีพการเกษตร ๔๓,๕๐๐ บาท/ปี

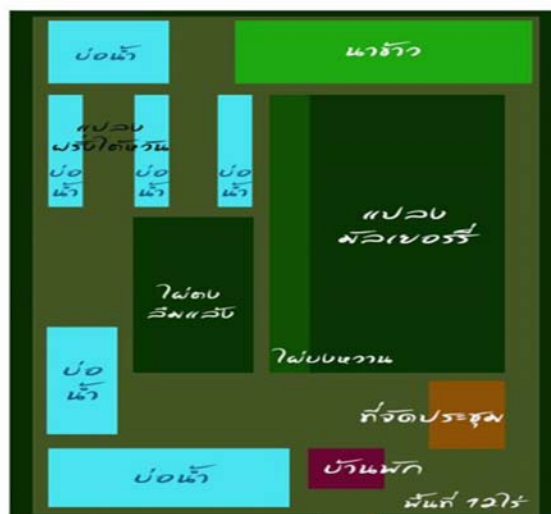
๘. เป็นเกษตรกรต้นแบบ ศพก. หลัก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. สินค้าหลัก มัลเบอร์รี่

๒. แปลงเรียนรู้ เกษตรผสมผสาน มีจำนวน ๑๑ แปลงเรียนรู้ จำนวน ๑๓ ไร่ ประกอบด้วย

- ปลุกมัลเบอร์รี่พันธุ์ต่างประเทศ
- ปลุกไม้หลากหลายพันธุ์
- ปลุกไม้ผล
- ทำนาข้าว
- ปลุกไม้ประดับ
- ปลุกสมุนไพร
- เลี้ยงปลา
- เลี้ยงไก่

๓. ฐานเรียนรู้ จำนวน...๔...ฐานเรียนรู้ ประกอบด้วย

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
(ศพก.) หลัก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

เกษตรกรต้นแบบ

นายอนุสรณ์ จันทวงศ์

สินค้าหลัก : มัลเบอร์รี่

หมู่ที่ 4 ตำบลท่านางงาม
อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

พื้นที่กิจกรรมผสมผสาน 13 ไร่

- ปลูкмัลเบอร์รี่พันธุ์ต่างประเทศ
- ปลูกละหุ่งหลายสายพันธุ์
- ปลุกไม้ผล
- ปลุกข้าว
- ปลุกไม้ประดับ
- ปลุกสมุนไพร
- เลี้ยงปลา
- เลี้ยงไก่

ท່อวที่ขวเชิ่วเกษตร

ฐานการเรียนรู้

ฐานที่ 1 : การปลูกและบำรุงดูแลต้นมัลเบอร์รี่

ฐานที่ 2 : การขยายพันธุ์ต้นมัลเบอร์รี่

ฐานที่ 3 : การแปรรูปผลผลิตจากมัลเบอร์รี่

ฐานที่ 4 : การทำปุ๋ยหมักไม่กลับกอง

๔. หลักสูตรการเรียนรู้ จำนวน...๑...หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๑ หลักสูตรหลัก จำนวน ...๑... หลักสูตร ประกอบด้วย

“การปลูกและบำรุงดูแลต้นมัลเบอร์รี่”

ระยะการปลูก ๒*๒ ม. เหมาะกับการใช้แรงงานคนเป็นหลัก ขนาดพื้นที่ ๑-๒ ไร่ ระยะการปลูก ๓*๔ ม./๔*๔ ม. เหมาะกับการนำเครื่องจักรเข้าทำงานในแปลงเมื่อถึงเวลาบังคับเพื่อให้ออกผล ให้โน้มแบบแถวตอนลึก ความสูงระดับเอวถึงอก เมื่อออกผลทำให้การเก็บผลง่ายไม่ต้องแหงนหน้า ซึ่งทำให้เมื่อยคอเมื่อเก็บผลผลิตนานๆ เหมือนกับการบังคับแบบซุ่มโค้ง ทางสวนจะใช้ปุ๋ยคอกและเคมีร่วมกัน โดยหลังปลูกรดน้ำให้ชุ่มๆ รดทุก ๒-๓ วัน

การดูแล ๒ เดือนแรก ให้ใส่ปุ๋ยสูตรเสมอทุก ๑๕ วัน ครั้งละ ๑ ช้อนแกง และใส่ปุ๋ยขี้วัวต้นละ ๔-๕ กิโลกรัมทุกเดือน เดือนที่ ๓-๔ ใส่สูตร ๘-๒๔-๒๔ ทุก ๑๕ วัน ๒ ช้อนแกง และใส่ปุ๋ยขี้ไก่ต้นละ ๔-๕ กิโลกรัมทุกเดือน เมื่อบำรุงต้นครบ ๔ เดือน ต้นจะพร้อมออกผลผลิตให้เก็บหากบำรุงต้นดังข้อมูลข้างต้นแล้ว ผลผลิตน้อยหรือลูกเล็กให้เพิ่มการให้ปุ๋ยอีกครั้งส่วน ในการดูแลครั้งต่อไป

****หมายเหตุ :** ขณะต้นมัลเบอร์รี่เริ่มติดดอกควรให้น้ำสม่ำเสมอ ๒-๓ วัน โดยพิจารณาจากสภาพอากาศ

๔.๒ หลักสูตรบังคับ จำนวน ...๑... หลักสูตร ประกอบด้วย

“การขยายพันธุ์ต้นมัลเบอร์รี่พันธุ์ต่างประเทศ โดยวิธีการติดตา หรือเสียบยอด”

การเสียบยอด มีขั้นตอนดังนี้

๑. เลือกต้นตอที่มีอายุพอสมควร กิ่งแก่สีเขียวอมน้ำตาล เส้นผ่านศูนย์กลางไม่น้อยกว่า ๑.๕ เซนติเมตร ตัดต้นตอให้มีความสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร
๒. ใช้มีด (มีความคมๆ) เฉือนที่ส่วนปลายของต้นตอในแนวนอน เพื่อให้แผลเรียบไม่มีรอยชำ
๓. ผ่าส่วนปลายของต้นตอลงมา ๓ - ๔ เซนติเมตร
๔. จากนั้นใช้มีดเฉือนยอดมัลเบอร์รี่นอก ให้เป็นรูปปลี (เลือกขนาดเท่าๆ กัน ต้นตอจะทำให้แผลสนิทแข็งแรง)
๕. นำยอดมัลเบอร์รี่นอกมาเสียบยอดเข้ากับต้นตอ จากนั้นใช้เทปพันกิ่งมาพันให้แน่นพอประมาณ และใช้พาราฟิล์มพันส่วนยอดมัลเบอร์รี่นอก (เพื่อป้องกันการคายน้ำ)
๖. ยกตั้งพักในร่มหรือแสงรำไร รดน้ำ ๔ - ๕ วัน ภายในสองสัปดาห์ จะเริ่มแทงยอดและครบ ๑ เดือน นำออกแดดเพื่อปรับสภาพ เมื่อครบ ๒ เดือน นำปลูกหรือส่งจำหน่ายได้

๔.๓ หลักสูตรเสริม จำนวน ๒๒ หลักสูตร ประกอบด้วย

๔.๓.๑ “การทำปุ๋ยหมักไม่กลับกอง จากเศษวัสดุทางการเกษตร”

ขั้นตอนการทำปุ๋ยหมักไม่กลับกอง

๑. นำเศษพืชมากองเป็นรูปสี่เหลี่ยม ย่ำให้แน่นและรดน้ำให้ชุ่ม
๒. นำมูลสัตว์โรยผิวหน้าเศษพืช แล้วรดด้วยสารละลาย สารเร่งซูเปอร์ พด.๑
๓. นำเศษพืชมากองทับเป็นชั้นต่อไป ปฏิบัติเหมือนกองชั้นแรก ทำเช่นนี้ ๒ – ๓ ชั้น

๔.๓.๒ “ การแปรรูปผลผลิตจากต้นมัลเบอร์รี่ ”

เมื่อผลผลิตเหลือจากการจำหน่ายเราสามารถนำมาแปรรูปได้หลากหลาย เช่น น้ำมัลเบอร์รี่ , แยมมัลเบอร์รี่, เต้าหูนมสดมัลเบอร์รี่ , กล้วยฉาบสอด้ไส้มัลเบอร์รี่ , กว๊ายเตี่ยวใบหม่อน ซอสมัลเบอร์รี่สำหรับจิ้มกับหมูต่างๆ กระยาสารทมัลเบอร์รี่ ฯลฯ

เมนูแนะนำ

ซีโรงหมอบซอสผลไม้

ซีโรงหมอบผลไม้

390฿

สมูทตี้มัลเบอร์รี่โยเกิร์ต

65฿

กาแฟมัลเบอร์รี่

85฿

มัลเบอร์รี่โยเกิร์ต

40฿

สวนบิลเบอร์รี่
ลุงแจ็ก พืชพันธุ์โลก

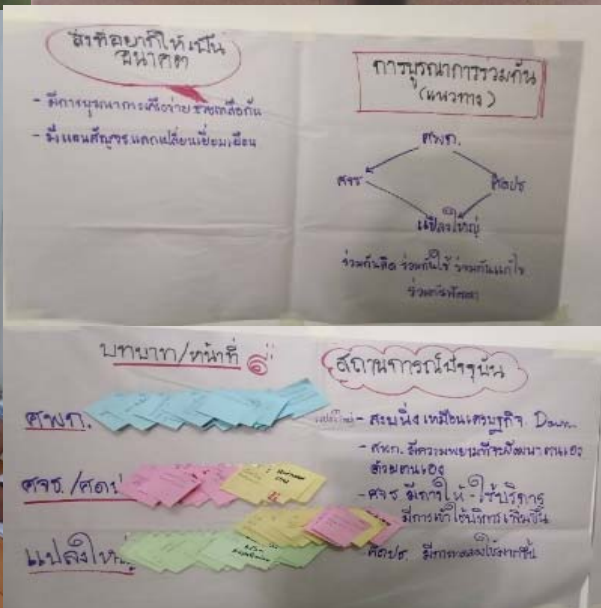
๔.๓ หลักสูตรที่มีความโดดเด่นของ ศพก.

“การทำกาแฟมัลเบอร์รี่”

วัตถุประสงค์ : เพื่อเพิ่มมูลค่า พัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

วิธีการนำเสนอ : วิดีทัศน์ ประชาสัมพันธ์ผ่านโซเชียลมีเดีย

๖. การจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. (แผนราย ศพก.) (มีการจัดทำแผนฯ อย่างไรบ้าง ใครบ้างเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน และให้แนบแผนฯ)

ในการจัดทำแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ สำนักงานเกษตรอำเภอบางระกำ โดยเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงาน ศพก. ร่วมกับเกษตรกรต้นแบบ คณะกรรมการ ศพก. และประธานศูนย์เครือข่าย ศพก. ในพื้นที่ กำหนด แผน ฯ รายศพก. ในส่วนของแผนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณรายจ่ายที่ได้รับจัดสรรจากกรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรอำเภอบางระกำเป็นผู้กำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ ศพก. และ ประธานศูนย์เครือข่าย และ นำเข้าวาระการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนศพก.ระดับอำเภอ

แผนการดำเนินงานขับเคลื่อนการเกษตรของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอบางระกำ และ ศูนย์เครือข่าย
อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ชนิดสินค้า

แผนรายอำเภอเกษตร

วัตถุประสงค์หรือปัญหา	จำนวนเป้าหมาย (ราย)	สถานที่จัดอบรม	ไตรมาส 1		ไตรมาส 2		ไตรมาส 3		ไตรมาส 4		เข้าภาพหลัก
			ก.ค.๕7	พ.ค.๕7	ก.ค.๕8	พ.ค.๕8	ก.ค.๕8	พ.ค.๕8	ก.ค.๕8	พ.ค.๕8	
ขั้นเตรียมการ											
1. รับสมัครเกษตรกร											
2. สรุปข้อมูลเกษตรกรเพื่อจัดทำแผนการ											
3. จัดทำแผนรายอำเภอเกษตรกรต้นแบบ											
4. จัดทำข้อมูลรายอำเภอเกษตรกรต้นแบบ											
5. สรุปผลการเตรียมการ											
ขั้นตอนการดำเนินงาน											
1. การอบรมเตรียมรับศักยภาพเกษตรกรผู้นำ											ดำเนินการตามแผนอำเภอเกษตรกร
1.1 ครั้งที่ 1 สถานที่ ศพก.เครือข่าย ตำบลบ่อทอง (นายวิรัช พงษ์อนันต์) หมู่ที่ 2 ตำบลบ่อทอง					17						
วัตถุประสงค์ - การได้รับ ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ วิทยากร เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรสำนักงานเกษตรอำเภอบางระกำ - การควบคุมข้าวไร่พืช การแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวไร่และข้าวไร่และผลิตภัณฑ์ และการจัดทำแปลงต้นแบบข้าวไร่วิทยากร : นายวิรัช พงษ์อนันต์											
1.2 ครั้งที่ 2 สถานที่ ศพก.เครือข่ายตำบลบ่อทอง หมู่ที่ 7 ตำบลบ่อทอง											ดำเนินการตามแผนอำเภอเกษตรกร
วัตถุประสงค์ - การเตรียมความพร้อมเกษตรกร โดยการจัดทำแปลงต้นแบบ และใช้ข้อมูลครัวเรือนครัวเรือน วิทยากร : เกษตรกรต้นแบบ บ่อทอง ตำบลบ่อทอง - การจัดทำแปลงต้นแบบข้าวไร่ เกษตรกรต้นแบบ วิทยากร : วิทยากรต้นแบบจากศพก. บ่อทอง - แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกรชาวไร่เพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวไร่ของชาวไร่ให้มีคุณภาพ วิทยากร : ไร่ เกษตรกรต้นแบบของอำเภอเกษตรกร											
2. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้											ดำเนินการตามแผนอำเภอเกษตรกร
สถานที่ ศพก.อำเภอเกษตรกร											
ประเด็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้ให้การแลกเปลี่ยนความรู้ 1. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า (การปลูกข้าวไร่แบบเดิม)											
วิทยากร : นายสมพงษ์ อินทาม											
2. การทำข้าวไร่ปลอดสารพิษ											
3. ปัญหาอุปสรรค และแนวทางการแก้ไข											
ขั้นตอนการประเมินผล											
สรุปผลการดำเนินงานและขอใช้ข้อมูลเกษตรกรผู้นำ											ดำเนินการตามแผนอำเภอเกษตรกร

ส่วนที่ ๓ ข้อมูลด้านการเกษตรและการทำงานเป็นเกษตรกรต้นแบบศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

๑. ผลสำเร็จในกิจกรรมทางการเกษตรของเกษตรกรต้นแบบที่มีการนำวิชาการ เทคโนโลยีการเกษตร มาปรับใช้ใน ศพก. จนเกิดผลสำเร็จในการทำการเกษตร พร้อมเป็นแบบอย่างให้เกษตรกรในพื้นที่

๑.๑ แรงบันดาลใจและจุดเริ่มต้น

๑) อะไรคือแรงบันดาลใจในการเริ่มต้นการปรับเปลี่ยนการทำการเกษตรแบบเดิม ๆ สู่การทำการเกษตรแบบใช้หลักวิชาการหรือเทคโนโลยีในกิจกรรมการเกษตรของท่าน

การทำการเกษตรแบบค่อยเป็นค่อยไป การปรับตัวในการทำการเกษตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

การดำเนินกิจกรรมของศพก.ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของรัชกาลที่ ๙ ยังสอดแทรกจิตอาสาทำดีด้วยหัวใจในรัชกาลที่ ๑๐ ตามพระบรมราโชบายที่ว่า **เห็นอะไรที่ควรทำเพื่อบ้านเมืองก็ต้องทำ คนไทยเห็นอะไรที่ควรทำเพื่อบ้านเมืองก็ต้องลงมือทำ ไม่ปล่อยให้ผ่านไปด้วยความคิดว่า “ธุระไม่ใช่”** การจัดการเรียนรู้ตามแนวทางศาสตร์พระราชา ส่งผลทำให้ประชาชนอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน

การเกษตรแบบผสมผสานมีผลผลิตทางการเกษตรมาตลอดทั้งปี มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลายซึ่งเป็นการเพิ่มมูลค่าสินค้า การท่องเที่ยวเชิงเกษตร ทำให้เกษตรกรข้างเคียงรายอื่นที่เข้ามาเรียนรู้ดูงานได้เห็นตัวอย่างต้นแบบและนำไปปฏิบัติตาม ขยายจำนวนเพิ่มขึ้น

๒) ปัญหาหรือความท้าทายอะไรที่ผลักดันให้เกิดการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้

การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ส่งผลกระทบต่อผลผลิตทางการเกษตร เทคโนโลยี Agritech ช่วยให้เกษตรกรสามารถปรับตัวและรับมือกับความเสี่ยงเหล่านี้ได้

การนำเทคโนโลยีและหลักวิชาการมาใช้ในการเกษตรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการแก้ปัญหาและความท้าทายต่างๆ ที่ภาคเกษตรกำลังเผชิญอยู่ และยังเป็นกุญแจสำคัญในการพัฒนาภาคเกษตรไทยให้มีความยั่งยืนและแข่งขันได้ในยุคดิจิทัล

การทำการเกษตรของพื้นที่ตำบลท่านางงาม ซึ่งเป็นที่ตั้งของ ศพก. พืชหลักคือ ข้าว มีแปลงใหญ่ข้าวในตำบล ๑ แปลง คือ แปลงใหญ่ข้าวบ้านย่านใหญ่ ม.๘ ต.ท่านางงาม อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก จากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้พบว่าเกษตรกรมีต้นทุนการใช้ปุ๋ยและสารกำจัดศัตรูพืชที่สูง สำนักงานเกษตรอำเภอบางระกำ จึงบูรณาการร่วมกับเครือข่ายศพก. กรมวิชาการเกษตร กรมการข้าว กลุ่มอารักขาพืช สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก และศูนย์ส่งเสริมเทคโนโลยีการเกษตรด้านอารักขาพืชจังหวัดพิษณุโลก ในการแก้ปัญหา เช่น การใช้เมล็ดพันธุ์ที่มีคุณภาพต้านทานโรคและแมลง การใช้ชีวภัณฑ์ในการป้องกันและกำจัดศัตรูพืชเพื่อลดต้นทุนด้านการใช้สารเคมี การใช้แผนผังเพื่อลดต้นทุนการใส่ปุ๋ยเคมี

๑.๒ รายละเอียดของการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในแปลงเรียนรู้ ฐานเรียนรู้

๑) การทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการและนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรใดที่ได้นำมาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตร (เช่น การลดการเกิดปัญหาเรื่องดิน น้ำ อากาศ ในพื้นที่ การลดต้นทุนการผลิต การลดการระบาดของศัตรูพืช การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต ได้มีการนำนวัตกรรม และเทคโนโลยีมาปรับใช้อย่างไรบ้าง)

ศพก. ทำให้เกษตรกรเห็นถึงการทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีรายได้รายวัน รายสัปดาห์ รายเดือน เห็นการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ที่ช่วยลดต้นทุนการผลิต เห็นการเพิ่มมูลค่าจากผลผลิตทางการเกษตร และการพึ่งพาตนเองให้ได้มากที่สุด จนเกิดความสนใจและนำแนวทางไปปฏิบัติ เกิดเป็นรายได้เสริมในครัวเรือนและลดต้นทุน เพราะซื้อปุ๋ยเคมีลดลง

- การใช้โดรนเพื่อฉีดพ่นน้ำหมัก ในการช่วยย่อยสลายฟางข้าว ของแปลงใหญ่ข้าวบ้านย่านใหญ่ ม.๘ ต.ท่านางงาม อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก
- การใช้รถแทรกเตอร์ไถกลบฟางแทนการเผา ของแปลงใหญ่ข้าวบ้านย่านใหญ่ ม.๘ ต.ท่านางงาม อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก
- การใช้รถอัดฟางข้าวแทนการเผา ของแปลงใหญ่ข้าวบ้านย่านใหญ่ ม.๘ ต.ท่านางงาม อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก
- การใช้แหนแดง เพื่อเพิ่มปุ๋ยไนโตรเจนในนาข้าว โดย สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๒
- การปุ๋ยหมักบำรุงพืชแทนการใช้ปุ๋ยเคมี โดย สถานีพัฒนาที่ดินพิษณุโลก
- การใช้สารชีวภัณฑ์ป้องกันและกำจัดโรคและแมลง โดย สำนักงานเกษตรอำเภอบางระกำ

๒) อธิบายขั้นตอนการทำการเกษตรโดยใช้หลักวิชาการ เช่น การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การเปลี่ยนแปลงพันธุ์พืชที่ทนต่อสภาพภูมิอากาศ ด้านทานต่อโรคแมลง เป็นต้น (ให้อธิบายขั้นตอน วิธีการอย่างละเอียด)

การทำกับดักแมลงวันจากขวดพลาสติกเป็นวิธีที่ง่ายและประหยัด โดยใช้อุปกรณ์เพียงไม่กี่อย่าง เช่น ขวดพลาสติก กรรไกร หรือคัตเตอร์ และน้ำยาหรือเหยื่อล่อแมลง

วิธีทำ

๑. **ตัดขวด:** ตัดขวดพลาสติกออกเป็นสองส่วน โดยส่วนบนจะถูกคว่ำลงในส่วนล่าง.
๒. **ทำช่องทางเข้า:** ตัดหรือเจาะช่องเล็กๆ ที่ด้านข้างของขวดส่วนล่าง เพื่อให้แมลงวันสามารถบินเข้าไปได้.
๓. **ใส่เหยื่อล่อ:** ใส่น้ำหวาน น้ำส้มสายชู หรือน้ำยาที่ใช้ล่อแมลงวันลงในขวดส่วนล่าง.
๔. **ประกอบ:** นำส่วนบนของขวดที่ตัดไว้มาคว่ำลงในส่วนล่าง โดยให้ปากขวดหันลงด้านล่าง.
๕. **วางกับดัก:** นำกับดักไปวางไว้ในบริเวณที่มีแมลงวันชุมชุม เช่น ใกล้ถังขยะ บริเวณที่มีอาหาร หรือในห้องครัว

๒. ผลสำเร็จและประโยชน์ที่ได้รับต่อการทำอาชีพการเกษตร: ผลลัพธ์ที่ได้รับจากการนำนวัตกรรม/เทคโนโลยี มาปรับใช้ในกิจกรรมการเกษตรคืออะไร เช่น ต้นทุน รายได้ ผลผลิต (ใส่รายละเอียดข้อมูลเชิงตัวเลขเพิ่มเติม เพื่อการเปรียบเทียบเชิงประจักษ์ และให้ระบุสินค้าเกษตรที่ทำการผลิตใน ศพก.ของท่าน)

๒.๑ สินค้าเกษตรที่มีการดำเนินการใน ศพก. มีดังนี้

๑) สินค้าเกษตร ด้านพืช ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๑.๑)ข้าว.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.๕.....(ไร่-งาน-วา)
๑.๒)มันเนอรรี่.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๑.....(ไร่-งาน-วา)
๑.๓)ตะขบป่า.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๐.๕.....(ไร่-งาน-วา)
๑.๔)ไผ่ตง.....	พื้นที่ปลูกจำนวน.....๒.....(ไร่-งาน-วา)

๒) สินค้าเกษตร ด้านประมง ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๒.๑)	จำนวน.....(หน่วย.....)
๒.๒)	จำนวน.....(หน่วย.....)
๒.๓)	จำนวน.....(หน่วย.....)

๓) สินค้าเกษตร ด้านปศุสัตว์ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....-.....ชนิด ประกอบด้วย

๓.๑)	จำนวน.....(ตัว)
๓.๒)	จำนวน.....(ตัว)
๓.๓)	จำนวน.....(ตัว)

๔) สินค้าเกษตร ด้านอื่น ๆ ที่มีการผลิตใน ศพก. มีทั้งหมด.....๓.....ชนิด ประกอบด้วย

๔.๑) กิ่งพันธุ์แอฟริกันเรดพีช.....	จำนวน.....๗๓.....(หน่วย: ต้น)
๔.๒) กิ่งพันธุ์หม่อนไวท์คิง.....	จำนวน.....๑๐.....(หน่วย: ต้น)
๔.๓) กิ่งพันธุ์ตะขบป่า.....	จำนวน.....๒๓.....(หน่วย: ต้น)
๔.๓) ผลตะขบป่า.....	จำนวน.....๖๓.....(หน่วย: กิโลกรัม)

๒.๒ ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรใน ศพก.มีดังนี้ (ในระบุด้านทุนการผลิตสินค้าเกษตรหลัก)

๑) สินค้า.....ข้าว.....มีต้นทุนการผลิต ดังนี้

๑.๑)ก่อนผลิต (เตรียมดิน).....	เป็นเงิน.....๑,๐๐๐.....บาท/ไร่
๑.๒)ระหว่างผลิต (ค่าปุ๋ย, ยากำจัดศัตรูพืช,ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง).....	เป็นเงิน.....๓,๐๐๐.....บาท/ไร่
๑.๓)ค่าแรงงาน.....	เป็นเงิน.....๒๐๐.....บาท/ไร่
๑.๔)ตะขบป่า.....	เป็นเงิน.....๔๕๐.....บาท/ไร่
รวมต้นทุนการผลิต	๔,๖๕๐.....บาท/ไร่
รายได้	๕,๕๐๐.....บาท/ไร่

๓.๒ ประโยชน์ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (ที่เกิดจากการทำกิจกรรมทางการเกษตร ใน ศพก.)

๑. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์จากการนำวัสดุเหลือใช้ในกระบวนการแปรรูป
๒. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นการปรับโครงสร้างของดินให้มีความร่วนซุย ทำให้รากพืชสามารถดูดซับธาตุอาหารจากปุ๋ยเคมีได้ดีขึ้น และช่วยส่งเสริมการเจริญเติบโตของจุลินทรีย์ในดินที่สำคัญต่อระบบนิเวศ
๓. การเปลี่ยนยอดกาแฟเป็นพันธุ์ดี เป็นการสร้างความหลากหลายทางชีวภาพในแปลงเพาะปลูก
๔. การติดตั้งระบบให้น้ำ ลดการสูญเสียทรัพยากรน้ำ

๔. ผลสำเร็จการทำงานให้ชุมชนในฐานะ ศพก. ที่เป็นเชิงประจักษ์

๔.๑ ผลสำเร็จการปฏิบัติงานในฐานะ ศพก. เป็นที่ประจักษ์

๔.๑.๑ มีความรู้เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรของพื้นที่

การเป็นต้นแบบด้านเกษตรแบบผสมผสาน มีการผลิตสินค้าเกษตรและจำหน่ายเอง ตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ การทำการเกษตรแบบค่อยเป็นค่อยไป การปรับตัวในการทำการเกษตรให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ คือ การพยายามมุ่งมั่น ศึกษาหาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ด้วยตนเอง ทดลองและเรียนรู้จากการทดลองลงมือทำ การไปศึกษาดูงานจากผู้ประสบความสำเร็จ

๔.๑.๒ การให้บริการในการเป็นจุดอบรม ศึกษาดูงาน และเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้

เกษตรกรต้นแบบ ศพก. ในการปลูกและบำรุงดูแลต้นมะลเบอร์รี่ ตั้งแต่การวางแผนการเพาะปลูก การดูแลรักษา การแปรรูป การบริหารจัดการด้านการตลาด โดยนำประสบการณ์จากการปฏิบัติงานในแปลงรวมไปถึง การฝึกอบรมจากหน่วยงาน การศึกษาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเองผ่านสื่อออนไลน์ ถ่ายทอดสู่เกษตรกร นักเรียน นักศึกษา ซึ่งใช้แปลง ต้นแบบในพื้นที่ของ ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นวิทยากรนอกสถานที่ด้วย

๔.๑.๓ การให้บริการด้านการแก้ไขปัญหา เป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ รวมถึงการรับเรื่องร้องเรียนในพื้นที่

เกษตรกรต้นแบบมีความเข้าใจในระเบียบและข้อกำหนดของหน่วยงานต่าง ๆ จึงสามารถเป็นที่ปรึกษาในการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ได้ ในกรณีที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรได้ด้วยตนเอง ก็จะประสานงานกับส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งผู้นำชุมชน ส่วนท้องถิ่น หน่วยงานระดับอำเภอ และระดับจังหวัด

๔.๑.๔ การให้บริการด้านข้อมูลข่าวสาร และด้านวิชาการเกษตร

มีการพัฒนาด้านความรู้อย่างต่อเนื่อง จากการเข้าถึงห้องสมุดออนไลน์ สืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต แอปพลิเคชันต่างๆ และประสบการณ์โดยตรง ระหว่างกระบวนการผลิต การทดลอง ทดสอบในแปลงเรียนรู้ การอบรม ศึกษาดูงาน จากหน่วยงานต่างๆ ทั้งทางภาครัฐและเอกชน พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่าย ศพก. ในอำเภอบางระกำ

๔.๑.๕ การขยายผลองค์ความรู้สู่การปฏิบัติของเกษตรกร (มีช่องทางในการขยายผลอย่างไร เกษตรกรในชุมชน หรือเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติต่ออย่างไร และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับเกษตรกรที่นำองค์ความรู้ไปปฏิบัติอย่างไร)

เกษตรกรต้นแบบเป็นสื่อกลางในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร และวิชาการด้านการเกษตรให้แก่เกษตรกรเครือข่าย เกษตรกรในชุมชน และผู้ที่เข้ามาใช้บริการ ศพก.

๔.๑.๖ การมีส่วนร่วมในการพัฒนางานส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่ร่วมกับชุมชน หรือหน่วยงานในพื้นที่

- ๑) ร่วมกำหนดแผนปฏิบัติการบูรณาการการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ศพก. อำเภอบางระกำ
- ๒) ปรับปรุงบริเวณ ศพก. ให้มีความพร้อม รองรับการเข้ามาเรียนรู้
- ๓) จัดทำแปลงต้นแบบ ศพก. ให้สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ได้
๔. สนับสนุนการดำเนินงานของส่วนท้องถิ่น หน่วยงานต่าง ๆ
๕. ร่วมขับเคลื่อนงานส่งเสริมการเกษตรกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
๖. สร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ชุมชน

๔.๒ ความภาคภูมิใจในการเป็น ศพก.

๔.๒.๑ ความภาคภูมิใจในการดำเนินงานเป็น ศพก. ในการร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาด้านเกษตรในชุมชน
เกษตรกรต้นแบบมีความภาคภูมิใจที่ได้พัฒนากิจกรรมเพื่อการยังชีพของครอบครัวตนเองให้เป็น
แหล่งเรียนรู้ สร้างอาชีพ สร้างรายได้ให้แก่ครัวเรือนเกษตรกรอื่น ๆ จนได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ ๒
ศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรระดับจังหวัด ประจำปี ๒๕๖๖

๔.๒.๒ ความเป็นผู้นำและความเป็นจิตอาสา

- ๑) ความเป็นผู้นำชุมชนในรูปแบบทางการและไม่เป็นทางการ
 - เป็นประธาน ศพก. อำเภอบางระกำ
 - เป็น Young Smart Farmer อำเภอบางระกำ
- ๒) การเสียสละต่อประโยชน์ส่วนรวม
 - เกษตรกรต้นแบบมีส่วนร่วมกับกิจกรรมจิตอาสาของหมู่บ้าน
 - เกษตรกรต้นแบบเป็นวิทยากรบรรยายความรู้ให้แก่นักเรียนในโรงเรียนภายในอำเภอ

๕. ข้อคิดประจำตัวในการทำงาน

การพยายามมุ่งมั่น ศึกษาหาความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ ด้วยตนเอง ทดลองและเรียนรู้จากการทดลองลงมือทำ การไปศึกษาดูงานจากผู้ประสบความสำเร็จ ดังปณิธาน “กินข้าวที่ละคำ ทำทีละอย่าง”

ส่วนที่ ๔ ผู้ร่วมดำเนินการถอดบทเรียน

๑. ดำเนินงานถอดบทเรียน โดย

- ๑.๑ นางสาวพัชรี เจียไพบูลย์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ ผู้รับผิดชอบงาน ศพก.
- ๑.๒ นางสาวอัจฉรา น้อยใจมั่น นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ เกษตรตำบลท่านางงาม
- ๑.๓ นางสาวศิริพร นิลนนท์เนตร นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

๒. กระบวนการถอดบทเรียน/เครื่องมือที่ใช้

- ๒.๑ จัดเตรียมทีมงานถอดบทเรียน มอบหมายหน้าที่ตามความเหมาะสม
- ๒.๒ ทำความเข้าใจในแต่ละหัวข้อ/ ประเด็นถอดบทเรียนที่กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนด
- ๒.๓ จัดเตรียมอุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษฟาง ปากกา อุปกรณ์ แบบสอบถาม และนัดหมายเกษตรกร
- ๒.๔ สอบถามเกษตรกรต้นแบบตามหัวข้อ โดยร่วมกันทบทวนสิ่งที่เกิดขึ้น ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหา อุปสรรค และสิ่งที่ได้เรียนรู้ การใช้เทคนิค “๕ whys” ช่วยทำให้ทีมงานถอดบทเรียนเข้าใจในสิ่งที่เกิดได้มากขึ้น
- ๒.๕ สรุปบทเรียน และส่งคืนข้อมูลให้แก่เกษตรกรต้นแบบ
- ๒.๖ จัดทำรายงานผลการถอดบทเรียน และจัดส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดพิษณุโลก
- ๒.๗ เผยแพร่บทเรียนผ่านเว็บไซต์สำนักงานเกษตรอำเภอบางระกำ และเป็นเอกสารประจำ ศพก.

แบบรายงานผลการถอดบทเรียนศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)

อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ร.ร.	รายชื่อผู้ถอดบทเรียน	ผู้ดำเนินการ	สถานที่ ฝึกอบรม	ผลการปฏิบัติงาน พฤษภาคม 2566					ผลการปฏิบัติงาน พฤษภาคม 2566					ผลการปฏิบัติงาน พฤษภาคม 2566					ผลการปฏิบัติงาน พฤษภาคม 2566					ผลการปฏิบัติงาน พฤษภาคม 2566				
				สัปดาห์ ที่ 1	สัปดาห์ ที่ 2	สัปดาห์ ที่ 3	สัปดาห์ ที่ 4	สัปดาห์ ที่ 5	สัปดาห์ ที่ 1	สัปดาห์ ที่ 2	สัปดาห์ ที่ 3	สัปดาห์ ที่ 4	สัปดาห์ ที่ 5	สัปดาห์ ที่ 1	สัปดาห์ ที่ 2	สัปดาห์ ที่ 3	สัปดาห์ ที่ 4	สัปดาห์ ที่ 5	สัปดาห์ ที่ 1	สัปดาห์ ที่ 2	สัปดาห์ ที่ 3	สัปดาห์ ที่ 4	สัปดาห์ ที่ 5	สัปดาห์ ที่ 1	สัปดาห์ ที่ 2	สัปดาห์ ที่ 3	สัปดาห์ ที่ 4	สัปดาห์ ที่ 5
1	มีสื่อถอดบทเรียน	โดยวิทยากร				10																						
2	ทำแบบสอบถามก่อนเรียน	โดยวิทยากร				25																						
3	มีผลการถอดบทเรียนที่ได้ดำเนินการถอดบทเรียน	โดยวิทยากร						2																				
4	มีสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรกร	โดยวิทยากร	ศพก.บางระกำ										20															
5	มีสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรกร	โดยวิทยากร	ศพก.บางระกำ										10															
6	มีสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรกร	โดยวิทยากร	ศพก.บางระกำ										25															
7	การถอดบทเรียน	โดยวิทยากร	ศพก.บางระกำ																									
8	มีสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรกร	โดยวิทยากร	ศพก.บางระกำ																									
9	มีสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรกร	โดยวิทยากร	ศพก.บางระกำ																									
10	มีสื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับเกษตรกร	โดยวิทยากร	ศพก.บางระกำ																									
11	มีผลการถอดบทเรียนที่ได้ดำเนินการถอดบทเรียน	โดยวิทยากร	ศพก.บางระกำ																							20		

๓. ปัญหา/อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการถอดบทเรียน

ช่วงเวลาดำเนินการถอดบทเรียน เป็นช่วงที่เกษตรกรมีกิจกรรมในการทำแปลง จึงไม่ค่อยมีเวลา
ดำเนินการถอดบทเรียน

ภาคผนวก

